

Polityka kulturalna Unii Europejskiej na początku XXI wieku

WSTĘP

KULTURA JEST ISTOTNYM ELEMENTEM TOŻSAMOŚCI KAŻDEGO NARODU. Łączy się z wyznawanymi przez społeczeństwa wartościami¹. Na jej kształt w Europie, zdaniem Franciszka Gołębskiego, wpłynęły przede wszystkim kultura starożytnej Grecji i Rzymu, chrześcijaństwo oraz kultura nowożytna, w szczególności odkrycia geograficzne i rewolucja przemysłowa². Dorota Jurkiewicz-Eckert wskazuje na filozofię starożytną, chrześcijaństwo oraz prawo rzymskie jako elementy wspólnego dziedzictwa kulturowego³.

Termin „kultura” posiada wiele definicji. Często stosowanie konkretnej z nich związane jest ze stanowiskiem osoby badającej ten aspekt rzeczywistości. Kultura łączy się przede wszystkim z działalnością intelektualną i artystyczną człowieka, także w zakresie wytworów materialnych⁴.

Europejskie dziedzictwo kulturowe silnie oddziałuje na życie mieszkańców Europy oraz ich świadomość kulturową⁵. Cechą charakterystyczną Starego Kontynentu jest „kulturowa jedność w różnorodności”⁶. Biorąc tą cechę pod uwagę szczególnie istotne jest poznanie różnic i podobieństw kulturowych występujących pomiędzy narodami⁷. Europejskie dziedzictwo kulturowe łączy narody europejskie i stanowi czynnik spajający Europejczyków. Kultura odgrywa zatem

---

¹ F. Gołębski, *Kulturowe aspekty integracji europejskiej*, Warszawa 2008, s. 171.

² Cyt. za ibidem, s. 171-172.

³ D. Jurkiewicz-Eckert, *Od „wspólnego dziedzictwa kulturowego” do „wspólnego obszaru kulturowego”. O nowych kierunkach debaty wokół przyszłości kultury w Unii Europejskiej*, „Studia Europejskie” 2003, nr 3, s. 92.

⁴ F. Gołębski, *Kulturowe aspekty...*, op. cit., s. 49-50.

⁵ Ibidem, s. 203.

⁶ Cyt. za: D. Jurkiewicz-Eckert, *Od „wspólnego dziedzictwa...*, op. cit., s. 92.

⁷ *European Parliament resolution on cultural cooperation in the European Union (2000/2323/INI)*, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2002/ce072/ce07220020321en01420146.pdf>, 30.06.2012 r.

ważną rolę w procesie integracji europejskiej, zwłaszcza w perspektywie kolejnych rozszerzeń Unii Europejskiej⁸. Integracja nie wpływa negatywnie na tożsamość Europejczyków. Nie stanowi także zagrożenia dla kultur narodowych państw członkowskich Unii Europejskiej⁹.

Początkowo kwestie kulturalne nie znajdowały odzwierciedlenia wśród najważniejszych działań państw członkowskich, skupiających się przede wszystkim na aspektach gospodarczych. Podstawą prawną w odniesieniu do kwestii kulturalnych w Unii Europejskiej stał się dopiero artykuł 128 Traktatu z Maastricht¹⁰. Obecnie zapisy dotyczące kultury można znaleźć między innymi w preambule do Traktatu o Unii Europejskiej, w której państwa członkowskie zwróciły uwagę na dziedzictwo kulturowe, religijne i humanistyczne Starego Kontynentu oraz na konieczność jego poszanowania. Ponownie o poszanowaniu różnicowania językowego i kulturalnego oraz dziedzictwie kulturowym wspomina artykuł 3 Traktatu¹¹. Kultury dotyczy również artykuł 167 (tytuł XIII) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej¹². Zapisów takich nie zabrakło także w Karcie Praw Podstawowych. W artykule 22 państwa członkowskie odwołują się do tych kwestii¹³. Jednocześnie należy podkreślić, że działania w zakresie kultury w ramach Unii Europejskiej podejmowane są z poszanowaniem zasady pomocniczości lub subsydiarności¹⁴.

Poza regulacjami traktatowymi warto zwrócić uwagę, że wiele działań państw w ramach innych sektorów gospodarki związanych jest pośrednio także z kulturą. Przykładowo, obowiązujący w Unii Europejskiej swobodny przepływ towarów dotyczy również przepływu przedmiotów o charakterze artystycznym¹⁵. Wymiar kulturalny związany jest także z zapisami dotyczącymi prawa autorskiego. Inny

---

⁸ D. Jurkiewicz-Eckert, *Od „wspólnego dziedzictwa...”, op. cit.*, s. 81.

⁹ H. Kubiak, *Tożsamość kultury i integracja europejska*, [w:] *Kultura polska w zintegrowanej Europie szanse czy zagrożenia?*, red. R. Rybiński, Toruń 2003, s. 55, 66.

¹⁰ E. Latoszek, *Integracja europejska. Mechanizmy i wyzwania*, Warszawa 2007, s. 483.

¹¹ *Traktat o Unii Europejskiej. Wersja skonsolidowana*, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0013:0046:PL:PDF>, 31.11.2012 r.

¹² *Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Wersja skonsolidowana*, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0047:0200:pl:PDF>, 1.11.2012 r.

¹³ *Karta Praw Podstawowych*, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2007:303:0001:0016:PL:PDF>, 01.11.2012 r.

¹⁴ E. Latoszek, *Integracja europejska...*, op. cit., s. 484-486.

¹⁵ K. Waluch, *Finansowanie kultury w programach i funduszach Unii Europejskiej*, Płock 2004, s. 5, 11.

przykład stanowi swoboda przepływu osób, który przyczyniając się do wzrostu znaczenia turystyki, prowadzi jednocześnie do zwiększenia możliwości poznania kultur innych krajów¹⁶. Należy uwzględnić, że turystyka kulturalna, nieodłącznie powiązana z dziedzictwem kulturowym, stale zyskuje na znaczeniu¹⁷. Sektor kulturalny stanowi ponadto miejsce zatrudnienia dla 8 milionów osób. Jest zatem istotnym czynnikiem wpływającym na gospodarkę państw¹⁸. Przykłady takie można mnożyć.

Powstanie Unii Europejskiej skutkowało wprowadzeniem programów odnoszących się do różnych płaszczyzn współpracy między państwami członkowskimi UE, także dotyczących kwestii kulturalnych¹⁹. Ich celami są w szczególności wymiana kulturalna i utrzymanie dziedzictwa kulturowego. Ważne jest też promowanie kultur państw-członków UE, a poprzez to umożliwienie ich bliższe poznanie przez obywateli Unii²⁰.

Do tej pory Wspólnota Europejska, a później Unia ustanowiły następujące programy poświęcone kulturze: Program Ochrony Dziedzictwa Architektonicznego, Kalejdoskop, Ariane, Raphael, oraz Kultura 2000. Obecnie Unia Europejska realizuje program Kultura 2007-2013. W ramach pierwszego z wymienionych programów prowadzone były projekty łączące się z konserwacją obiektów dziedzictwa kulturowego, pracami restrukturyzacyjnymi itp²¹. Następnym związany był działalnością kulturalną i artystyczną. Z kolei celem programu Ariane (1997-1998) było zintensyfikowanie wspólnych działań na rzecz czytelnictwa. Ochronie dziedzictwa architektonicznego poświęcono natomiast program Raphael (1997-2000)²². Programy te zastąpił program Kultura 2000. Każdy z programów tworzonych przez państwa członkowskie w ramach Unii Europejskiej wywarł pozytywny wpływ na współpracę kulturalną.

---

¹⁶ Idem, *Polityka kulturalna Unii Europejskiej*, Płock 2001, s. 8, 11.

¹⁷ B. Abrashev, *Turystyka kulturalna – szanse i zagrożenia dla europejskiego dziedzictwa kulturowego*, [w:] *Kultura w procesie rozwoju społeczno-gospodarczego państw i regionów Unii Europejskiej*, III Międzynarodowy Kongres Kultura – Gospodarka – Media, Kraków, 13-16 października 2004, Kraków – Warszawa 2005, s. 247.

¹⁸ *Kultura. Znaczenie gospodarcze*, http://europa.eu/pol/cult/index_pl.htm, 1.11.2012 r.

¹⁹ F. Gołembski, *Kulturowe aspekty...*, op. cit., s. 197.

²⁰ E. Latoszek, *Integracja europejska...*, op. cit., s. 485-486.

²¹ A. Etmanowicz, J. Sanetra-Szeliga, *Projekt w Programie „Kultura 2000”*, Warszawa 2004, s. 6.

²² E. Latoszek, *Integracja europejska...*, op. cit., s. 491-493.

Kultura stanowi nieodłączny element rzeczywistości otaczającej człowieka. Unia Europejska także dostrzega znaczenie tego czynnika w relacjach międzypaństwowych. Stąd też w traktatach kilkakrotnie odwołuje się do europejskiego dziedzictwa kulturowego, które jest spoiwem narodów Starego Kontynentu. Uruchamia także programy, w ramach których wspierane są działania państw członkowskich na rzecz kultury. Celem artykułu jest przybliżenie kształtu programów kulturalnych realizowanych w ramach polityki kulturalnej w Unii Europejskiej na początku XXI w.

PROGRAM KULTURA 2000

PROPOZYCJĘ USTANOWIENIA PROGRAMU KULTURA (Pierwszy Ramowy Program Komisji Europejskiej dla Kultury) wysunęła Komisja Europejska w maju 1998 r.²³. Została ona zaakceptowana pod koniec czerwca 1999 r. podczas posiedzenia Rady Kultury w Luksemburgu²⁴. Program uruchomiono na mocy decyzji Parlamentu Europejskiego oraz Rady z dnia 14 lutego 2000 r. Zastąpił on wcześniej obowiązujące Ariane, Raphael oraz Kalejdoskop. Nadzorem nad programem zajmowała się Dyrekcja Generalna do spraw Edukacji i Kultury Komisji Europejskiej. Kultura początkowo została ustanowiona na pięć lat, po upływie których przedłużono ją na okres kolejnych dwóch lat. Adresatami programu były instytucje państwowe działające na rzecz kultury, między innymi muzea, teatry, opery, galerie, miasta, gminy czy powiaty²⁵. Program nie był skierowany do osób fizycznych²⁶. Całkowity budżet Kultury 2000 wyniósł 236,5 miliona euro²⁷.

Program przewidywał realizowanie czterech typów projektów: projektów prowadzonych w ramach umów wieloletnich, projektów jednorodnych, tłumaczeń oraz projektów realizowanych w państwach, które nie biorą udziału w programie. Program Kultura umożliwiał wspieranie działań kulturalnych w zakresie kilku dziedzin: sztuk wizualnych i wykonawczych, dziedzictwa kulturowego oraz czytelnictwa. W roku 2002 wprowadzono zasadę określania priorytetów wiodących. Wyróżniono wówczas trzy priorytety – rozwój społeczeństwa obywatelskiego, nowe technologie i media na rzecz twórczości oraz tradycja i innowacja. Projekty realizowane do 2004 r. musiały odwoływać się

---

²³ K. Waluch, *Finansowanie kultury...*, op. cit., s. 11.

²⁴ K. Waluch, *Polityka kulturalna...*, op. cit., s. 56.

²⁵ E. Latoszek, *Integracja europejska...*, op. cit., s. 498-499.

²⁶ K. Waluch, *Finansowanie kultury...*, op. cit., s. 16.

²⁷ A. Etmanowicz, J. Sanetra-Szeliga, *Projekt w Programie...*, op. cit., s. 7.

przynajmniej do jednego z nich. W tym samym roku zdecydowano także o ustalaniu dziedziny priorytetowej dla każdej edycji programu. Wiązało się to ze zwiększeniem środków finansowych na projekty związane z tą dziedziną²⁸.

Program Kultura niewątpliwie wpłynął korzystnie na współpracę państw na płaszczyźnie kulturalnej. Państwa członkowskie po przeanalizowaniu problemów, które pojawiły się podczas jego funkcjonowania, między innymi zbyt wiele priorytetów, oraz korzyści wynikających, które się z nim wiązały podjęły decyzję o uruchomieniu w kolejnej perspektywie czasowej programu dotyczącego tego wymiaru rzeczywistości²⁹.

PROGRAM KULTURA 2007-2013

DECYZJA O USTANOWIENIU PROGRAMU KULTURA 2007-2013 zapadła w 2006 r. Podkreślono w niej ogromne znaczenie współpracy kulturalnej na kontynencie europejskim, doceniając jednocześnie osiągnięcia poprzednich programów. Zwrócono także uwagę na znaczenie korzeni europejskich w tworzeniu tożsamości obywateli³⁰.

Program nakierowany jest na wspieranie podmiotów funkcjonujących w sektorze kulturalnym na poziomie europejskim w ich działaniach związanych z kulturą. Program przewiduje prowadzenie wieloletnich projektów współpracy. W projekcie takim powinno uczestniczyć przynajmniej sześciu organizatorów, z sześciu państw biorących udział w projekcie, działających w sektorze kulturalnym. Program Kultura 2007-2013 umożliwia podejmowanie inicjatyw związanych ze współpracą kulturalną na poziomie międzysektorowym lub sektorowym oraz działań specjalnych³¹.

W programie uczestniczyć mogą, poza państwami członkowskimi Unii Europejskiej, również państwa należące do Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu, które przystąpiły do Europejskiego

---

²⁸ Ibidem, s. 22-24.

²⁹ K. Waluch, *Finansowanie kultury...*, op. cit., s. 85-86.

³⁰ *Decyzja nr 1903/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiająca program Kultura (2007-2013)*, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:378:0022:0031:PL:PDF>, 30.06.2012 r.

³¹ *Załącznik do decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1903/2006/WE z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiającej program Kultura (2007-2013)*, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:378:0022:0031:PL:PDF>, 30.06.2012 r.

Obszaru Gospodarczego³². Zgodnie z Agendą z Salonik program skierowany jest także do państw europejskich, które biorą udział w procesie stabilizacji i stowarzyszenia³³. Przewidziano w nim jednocześnie udział państw kandydujących do przystąpienia do Unii Europejskiej. Program dostępny jest też dla państw trzecich. Możliwe jest ponadto nawiązanie współpracy z organizacjami międzynarodowymi zajmującymi się to dziedziną rzeczywistości³⁴.

Uruchomienie programu Kultura 2007- 2013 związane było z koniecznością wsparcia państw członkowskich w nawiązywaniu współpracy na poziomie ponadnarodowym³⁵. Działania kulturalne podejmowane w ramach programu mają charakter uzupełniający do tych podejmowanych na poziomie państw. Program pozostaje jednocześnie w zgodności z działaniami wspierającymi zrównoważony rozwój. Promocją programu Kultura 2007-2013 w państwach w nim uczestniczących zajmują się punkty kontaktowe ds. kultury. Za monitorowanie oraz dokonywanie oceny realizacji programu Kultura 2007-2013 odpowiedzialna jest Komisja Europejska. Budżet programu ustalony został na poziomie 400 miliardów euro³⁶.

Uruchomienie programu stanowi dowód na to, że Unia Europejska doskonale zdaje sobie sprawę ze znaczenia płaszczyzny kulturalnej we współpracy międzypaństwowej i jest zainteresowana dalszym wspieraniem działań w tym zakresie.

EUROPEJSKA STOLICA KULTURY

JEDNĄ Z INICJATYW KULTURALNYCH REALIZOWANYCH W EUROPIE jest Europejska Stolica Kultury. Pomysł jest stworzenia przedstawiła Melina Mercouri, ówczesna minister kultury w Grecji, podczas szczytu Rady Unii Europejskiej w 1985 r. Do 1999 r. stosowana była nazwa Europejskie Miasta Kultury, później została ona zmieniona na Europejską

---

³² Państwami tymi są Norwegia, Islandia oraz Liechtenstein. Szwajcaria nie przystąpiła do EOG.

³³ Proces stabilizacji i stowarzyszenia stanowi element obecności Unii Europejskiej w regionie państw Bałkan Zachodnich zbliżającej je do członkostwa w Unii Europejskiej. Zob. A. Potyrała, B. Przybylska-Maszner, *Leksykon integracji europejskiej w obszarze Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa i Europejskiej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony*, Poznań 2009, s. 170-171.

³⁴ *Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1903/2006/WE z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiająca program Kultura (2007-2013)*, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:378:0022:0031:PL:PDF>, 30.06.2012 r.

³⁵ Ibidem.

³⁶ Ibidem.

Stolicę Kultury³⁷. Początkowo inicjatywa miała charakter międzyrządowy. Dopiero na mocy decyzji 25 maja 1999 r. zyskała formę wspólnotową. W załączniku do decyzji wymieniono listę miast, które będą miały status Europejskiej Stolicy Kultury w poszczególnych latach, aż do roku 2019³⁸. Na pierwszą Europejską Stolicę Kultury wybrano Ateny. W tym roku miano to przyznano miastom Guimarães w Portugalii oraz Maribor w Słowenii³⁹.

Inicjatywa Europejskiej Stolicy Kultury polega na wyborze miasta europejskiego, w którym w ciągu roku będą organizowane liczne przedsięwzięcia o charakterze kulturalnym – festiwale, wystawy, koncerty itp., które są w 60 procentach dofinansowane środkami z Unii Europejskiej. Przedsięwzięcia realizowane w ramach rocznych obchodów wpływają korzystnie na zwiększenie poziomu atrakcyjności kulturalnej w perspektywie długofalowej. Inicjatywa ta przyczynia się do zwiększenia poziomu współpracy państw europejskich na płaszczyźnie kulturalnej oraz umożliwia w ten sposób bliższe poznanie ich kultur. W czasie trwania obchodów Europejskiej Stolicy Kultury, promowana jest kultura kraju, w którym położone jest miasto, któremu przyznano ten status⁴⁰. Także w decyzji ustanawiającej program Kultura 2007-2013 państwa członkowskie zwróciły uwagę na korzyści wynikające z inicjatywy Europejskiej Stolicy Kultury⁴¹.

Do roku 1999 wybierano po jednym mieście. Rok kolejny, mile-nijny, stanowił wyjątek od tej zasady. Wybrano wówczas aż dziewięć Europejskich Stolic Kultury. Jedną z nich był Kraków. Każde z miast odpowiedzialne było za określony rozdział projektu zatytułowanego „Europejskie Miasta Kultury roku 2000”. W związku z tą inicjatywą powstało Stowarzyszenie Europejskich Miast Kultury 2000 (AECC, ang. *Association of European Cities of Culture 2000*)⁴². Zajmowało się ono koordynowaniem przepływu informacji i promocji. W 2005 r. zmieniono procedurę wyboru Europejskich Stolic Kultury. Zgodnie z nią jedno z miast wyłonione było z grona tak zwanych „starych” państw członkowskich Unii Europejskiej, drugie z „nowych”⁴³. Zgod-

---

³⁷ Z. Wołynka, *Kultura zbliża narody. Stolice kultury*, „Perspektywy Europejskie” 2012, nr 1, s. 42.

³⁸ A. Etmanowicz, J. Sanetra-Szeliga, *Projekt w Programie...*, op. cit., s. 14-15.

³⁹ *European Capitals of Culture: the road to success. From 1985 to 2010*, http://ec.europa.eu/culture/pub/pdf/ecoc_25years_en.pdf, 30.06.2012 r.

⁴⁰ Z. Wołynka, *Kultura zbliża narody...*, op. cit., s. 42.

⁴¹ *Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1903/2006/WE...*, op. cit.

⁴² E. Latoszek, *Integracja europejska...*, op. cit., s. 486-487.

⁴³ Z. Wołynka, *Kultura zbliża narody...*, op. cit., s. 42-43.

nie z art. 9 decyzji ustanawiającej obchody Europejskiej Stolicy Kultury swoje propozycje na miasto – Europejską Stolicę Kultury państwa powinny zgłosić najpóźniej cztery lata przed początkiem obchodów⁴⁴. Za realizację Europejskiego Miasta Kultury odpowiada Komisja Europejska. Co roku przygotowuje ona sprawozdania dotyczące realizacji tej inicjatywy w roku wcześniejszym. Są one przekazywane Parlamentowi Europejskiemu, Radzie oraz Komitetowi Regionów. Komisja może także proponować wprowadzenie zmian w inicjatywie⁴⁵. W decyzji ustanawiającej inicjatywę wskazano także na korzyści płynące z tworzenia sieci skupiającej wcześniejsze Europejskie Stolicy Kultury, które mogłyby w ten sposób dzielić się zdobytym doświadczeniem z innymi miastami posiadającymi ten status⁴⁶.

Coroczne ustanawianie dwóch Europejskich Stolic Kultury jest istotną inicjatywą Unii Europejskiej. Przynosi ona wiele korzyści. Program kulturalny obchodów powinien przede wszystkim przyczyniać się do pogłębienia współpracy a płaszczyźnie kultury, zwracać uwagę na zróżnicowanie kulturowe w Europie i podkreślać wspólne elementy kultury europejskiej⁴⁷.

***

POCZĄTKOWO KWESTIE KULTURALNE, W PORÓWNANIU DO DZIAŁAŃ GOSPODARZYCH, nie absorbowały szczególnej uwagi państw członkowskich. Zostały włączone do regulacji traktatowych dopiero na mocy Traktatu z Maastricht. Nie zmienia to jednak faktu, że nadal aspekt kulturalny nie jest najważniejszym elementem działań podejmowanych w ramach Unii Europejskiej. Jednym z czynników ograniczających te działania na rzecz kultury są niewielkie środki finansowe przeznaczone na ten cel. Konieczne jest jednak podkreślenie, że promocja różnorodności językowej i kulturowej oraz ich poszanowanie stanowią ważny element europejskiego obszaru kulturowego⁴⁸. Uwzględniając to Unia Europejska nie pomija kwestii kulturalnych i uruchamia pro-

---

⁴⁴ Decyzja Parlamentu i Rady nr 1622/2006/WE z dnia 24 października 2006 r. ustanawiająca działanie Wspólnoty na rzecz obchodów „Europejskiej Stolicy Kultury” w latach 2007-2019, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:304:0001:0006:PL:PDF>, 1.11.2012 r.

⁴⁵ K. Waluch, *Polityka kulturalna...*, op. cit., s. 28.

⁴⁶ Decyzja Parlamentu i Rady nr 1622/2006/WE..., op. cit.

⁴⁷ Ibidem.

⁴⁸ *Report on the implementation of the Culture 2000 programme, 2000/2317 (INI)*, European Parliament, 2002, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A5-2002-0018&language=EN>, 30.06.2012 r.

gramy poświęcone tej płaszczyźnie współpracy. Kwestie kulturalne znajdują swoje odzwierciedlenie także w innych programach unijnych. Poznanie kultury państw europejskich jest istotne między innymi dla osób korzystających z programu Erasmus. Badania naukowe, także dotyczące aspektów kulturowych, mogą być prowadzone przy wykorzystaniu środków Programów Ramowych (obecnie funkcjonuje 7 Program Ramowy)⁴⁹. Polityka audiowizualna, włączając w to jej wymiar kulturalny, realizowana jest za pośrednictwem programów Media. Do tej pory uruchomiono kilka programów poświęconych sektorowi audiowizualnemu. Program Media Plus działał w okresie 2001-2005 i poprzedzony był programami Media I (1991-1995), oraz Media II (1996-2000)⁵⁰. Ostatnimi dwoma programami odnoszącymi się do sektora audiowizualnego są Media 2007-2013 oraz Media Mundus (2011-2013)⁵¹. Również w kolejnej perspektywie czasowej, 2014-2020, znajdą się środki na działania kulturalne. Zgodnie z propozycją Komisji na kulturę przekazana zostałaby kwota 1,6 miliarda euro⁵².

SUMMARY

CULTURE IS AN IMPORTANT PART OF IDENTIFY OF EUROPEAN NATIONS. The European Union launched a few programmes: Kaleidoscope, Ariane, Raphael and Culture 2000. At present, Member States are implementing Culture 2007-2013 programme.

NOTA O AUTORCE

Anna Wesołowska [a.wesolowska-maciejewska@wp.pl] – absolwentka stosunków międzynarodowych, specjalności: dyplomacja i stosunki konsularne, współpraca europejska, gospodarka światowa i biznes międzynarodowy. Obecnie doktorantka na WNPiD UAM w Poznaniu oraz studentka komunikacji europejskiej na specjalności

---

⁴⁹ K. Waluch, *Finansowanie kultury...*, s. 96, 116, 145.

⁵⁰ E. Latoszek, *Integracja europejska...*, op. cit., s. 495.

⁵¹ *Polityka audiowizualna i media*, http://europa.eu/pol/av/index_pl.htm, 30.06.2012 r.

⁵² *Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. A Budget for Europe 2020 - Part II: Policy fiches, Brussels, 29.6.2011 COM(2011) 500 final, Part II*, http://ec.europa.eu/budget/library/biblio/documents/fin_fwk1420/MFF_COM-2011-500_Part_II_en.pdf, 31.11.2012 r.

medioznawstwo. Jej zainteresowania koncentrują się na politycznej i gospodarczej roli Unii Europejskiej na arenie międzynarodowej.